

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

48

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-83-4

BRNO 2007

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Rutt kay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Balázs Komoróczy, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Blanka Veselá

Technická redakce
Technical Editors

Dana Gregorová

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz>

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

48, 2007

90270/09

Obrázek na obálce
Cover illustration

Jeskyně Býčí skála. Geometrický vzorec, datovaný do eneolitu.
Býčí skála Cave. A geometric pattern dated to the Aeneolithic.

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-83-4

Copyright © 2007 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Kniha byla vydána s přispěním Akademie věd ČR

Tisk/Print Bekros

Pokyny pro autory na internetové stránce
Instructions to authors on internet pages

<http://www.iabrno.cz>

ná vrstva. Výplň objektu obsahovala drobné kúsky mazanice, drevené uhličky, 2 nezdobené keramické črepy z hrubostennej nádoby, 1 kamenný artefakt štiepanej industrie – prepálený terminálny fragment hrotitej čepele a drobnú štepínu kosti. Objekt možno zaradiť do obdobia mladšieho pravěku, jeho bližšie datovanie a kultúrne zaradenie vzhľadom na množstvo a reprezentatívnosť nálezov však nie je možné.

Martin Novák

Resumé

Popice (Bez. Břeclav). „Za dráhou“. Aunjetitzer Kultur. Einzelfund. Rettungsgrabung.

PRAVČICE (okr. Kroměříž)

„Pravčické Nivky“ (Pravčice 1). Doba bronzová. Sídliště. Kultúrná vrstva Záchranný předstihový výzkum.

V kultúrní vrstvě nalezeno větší množství keramického materiálu (podrobná charakteristika lokality – viz kap. Doba železná). Mocnost kultúrní vrstvy je 20–40 cm.

Martin Paulus

Resumé

Pravčice (Bez. Kroměříž). „Nivky“ (Hulín-Pravčice 1). Bronzezeit. Siedlung. Kulturschicht. Rettungsgrabung.

SMRŽICE (okr. Prostějov)

„Vlčí doly“. Mladší doba bronzová (lužická fáze KLPP). Pohřebiště. Povrchový průzkum.

Počátkem dubna 2006 oznámil p. Zajíc z Kostelce na Hané nález pravěké keramiky v poloze „Vlčí doly“ v katastru obce Smržice (ZM ČR 1 : 10 000 (list 24-24-02) širší okolí bodu 436:39). Realizovaný terénní průzkum zjistil četné koncentrace střeptů a mnohdy i lidských kremačních zbytků vyhozených na povrch hlubokou podzimní orbou. Na lokalitě bylo

identifikováno dosud neznámé pohřebiště náležející lužickému úseku kultury lužických popelnicových polí.

Pavel Fojtík

Resumé

Smržice (Bez. Prostějov). „Vlčí doly“. Jüngere Bronzezeit (Lausitzer Phase der Lausitzer Urnenfelderkultur). Gräberfeld. Oberflächensammlung.

STŘÍBRNICE (k. ú. Stříbrnice nad Hanou, okr. Přerov)

„Lopaty“. Neolit, doba bronzová. Pohřebiště, sídliště. Záchranný výzkum.

V rámci záchranných archeologických výzkumů na trase dálnice D1, v jejím nově stavěném úseku mezi obcemi Mořice a Kojetín, byla v letošním roce prozkoumaná archeologická lokalita označena jako – Stříbrnice 1 (podrobnější popis lokality – viz. kap. Eneolit).

Během výzkumu objeveno v západní části skryté plochy několik sídlištních objektů, z nichž většina (kolem 20) patří do období starší doby bronzové, a to věteřovské skupině.

Jednalo se většinou o menší objekty o rozměrech do 1,5 m délky a 1,2 m hloubky, ze kterých byly vyzvednuty zlomky keramických nádob, kostěné nástroje, štipaná industrie, zvířecí kosti a zlomky mazanice. V jednom z objektů byla u jedné ze stěn nalezena lidská kostra pohozená v neanatomické poloze.

Je velmi pravděpodobné, že sídlištní nálezy věteřovské skupiny jsou jen satelitním táborem větší osady, která byla odkryta za údolím potoka Hlavnice, na protější sprásové návě-ji asi 400 m západním směrem.

Kromě věteřovských nálezů, bylo na lokalitě objeveno i rozlehlé a bohaté pohřebiště z období eneolitu, na kterém bylo prozkoumáno 92 hrobů kultury zvoncovitých pohárů a 6 hrobů kultury se šňurovou keramikou.

Arkadiusz Tajer

Resumé

Stříbrnice (Kataster Stříbrnice nad Hanou, Bez. Přerov). „Lopaty“, Glockenbecherkultur. Schnurkeramikultur. Ältere Bronzezeit. Rettungsgrabung. Gräberfeld. Siedlung.

SUCHOHRDLY (k. ú. Suchohrdly u Miroslavi, okr. Znojmo)

„Krátké“, „U kapličky“. Starší doba bronzová, pravěk. Sídliště. Záchranný výzkum. Uložení: JMM Znojmo.

Při výstavbě kanalizace v k. ú. Suchohrdly u Miroslavi byla na trase jejího výtaku západně od obce lokalizována dvě dosud neznámá sídliště. Pouze rámcově do pravěku můžeme zařadit lokalitu v trati „Krátké“ s jedním sídlištním objektem a kultúrní vrstvou. Na ZM ČR (list 34-12-11) v měřítku 1 : 10 000 se osídlení reprezentované jámou 503 a kultúrní vrstvou nachází v okolí bodu 76 mm od západní sekční čáry a 161 mm od jižní sekční čáry. Rozkládá se na jižním svahu v nadmořské výšce 210 m na levobřeží potoka Miroslávka. V poloze „U kapličky“ byla porušena velká zásobní jáma, datovaná podle sporadických nálezů keramiky do průběhu starší

Obr. 10. Smržice, „Vlčí doly“. Žárové pohřebiště KLPP při pohledu od severozápadu.
Smržice, „Vlčí doly“. Brandgräberfeld der Lusitzer Urnenfelderkultur von Nordwesten.

doby bronzové. Na ZM ČR (list 34-12-11) v měřítku 1 : 10 000 se místo nálezu nachází v okolí bodu 130 mm od západní sekční čáry a 237 mm od jižní sekční čáry. Sídliště je rozloženo na vrcholu výrazně vyvýšeniny v poloze „U kapličky“ v nadmořské výšce 230 m. V obou případech se jedná o nově objevené lokality.

Zdeněk Čížmář

Resumé

Suchohrdly (Kataster Suchohrdly u Miroslavi, Bez. Znojmo). Ältere Bronzezeit, Urgeschichte. Siedlung, Rettungsgrabung.

TVAROŽNÁ (okr. Brno-venkov)

Pole mezi Mokrou a Tvarožnou. Starší doba bronzová. Ojedinelý nález. Povrchový průzkum.

Dne 29. 5. 2006 se podařilo autorovi získat ojedinelé nálezy štípané kamenné industrie od p. Milana Černíka z Mokré u Brna. Podle něj pochází kolekce od jiného sběratele a uvedené nálezy situoval do prostoru polí mezi obcemi Mokrou a Tvarožnou. Jedná se o lehce patinované radiolaritové rydlo paleolitického stáří, nepatinované čepelové jádro a čepel z rohovce typu Krumlovský les, varieta II neolitického stáří, a především drobnou silicitovou šipku (obr. 11), která se svým charakterem a surovinou (rohovec typu Krumlovský les, varieta I) hlásí do starší doby bronzové. Paleolitické a neolitické artefakty mohou souviset se známými lokalitami z poloh „Nová pole“, „Velatické vrchy“ ad. (Belcredi a kol. 1989, 25; Kos 1999, 183-184), starobronzové osídlení odtud však není známo. V případě šipky se může tedy jednat o náhodný nález nebo artefakt indikuje doposud neznámou lokalitu. Vzhledem k charakteru interpretace vlastníka nelze vyloučit původ artefaktu i odjinud z širšího okolí Mokré.

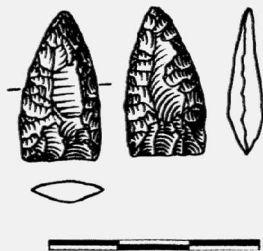
Martin Kuča

Literatura

- Belcredi, I. a kol. 1989: *Archeologické lokality a nálezy okrese Brno-venkov*. Brno.
Kos, P. 1999: Velatice (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 40 (1997-1998), 183-184.

Resumé

Tvarožná (Bez. Brno-venkov). Unbekannte Lage. Ältere Bronzezeit. Einzelfund. Oberflächensammlung.

Obr. 11. Tvarožná. Šipka.
Tvarožná. Pfailspitze.

VRCHOSLAVICE (okr. Prostějov)

„Na dílech“. VS. Pohřebiště, sídliště. Záchranný výzkum.

Během výstavby úseku dálnice D 1 z Vyškova do Kroměříže, byla na katastru Vrchoslavic objevena celá řada archeologických lokalit datovaných od epochy neolitu až po období novověku.

Také sezona 2006 přinesla objevy nových archeologických lokalit a mezi nimi bohaté lokality označené jako Vrchoslavice-Vitčice 1. Lokalita se nachází na východním okraji říční terasy, která dost prudce klesá k údolíčku potoka Hlavnice, který je zároveň nejbližší vodotečí v okolí. Nadmořská výška lokality je 220 m v jejím nejvyšším bodě a 206 m v údolí potoka. Lokalita je identifikována na mapě ZM ČR 1 : 10 000 (list 24-42-09) těmito koordináty: 255 mm od západní sekční čáry (ZSČ) a 306 mm od jižní sekční čáry (JSČ), 276 mm od ZSČ a 301 mm od JSČ, 298 mm od ZSČ a 295 mm od JSČ, 300 mm od ZSČ a 301 mm od JSČ, 278 mm od ZSČ a 308 mm od JSČ, 257 mm od ZSČ a 313 mm od JSČ.

V horní části lokality na platu a na hraně sprašové terasy bylo objeveno kolem 200 sídlištních objektů, ze kterých významnou většinu lze datovat do závěru starší doby bronzové, a to do doby existence věteřovské skupiny. Jednalo se především o zásobnicové jámy dost velkých rozměrů, ze kterých pochází velký soubor archeologických artefaktů, a to jak keramika (v několika případech celé nádoby), mazanice, kamenné broušené a štípané nástroje, zrnotěrky a samozřejmě zvířecí kosti.

Ve 4 objektech byly kromě obvyklé sady nálezů odkryty také volně pohozené pozůstatky lidských koster bez hrobové výbavy a beze stop pietního uložení. Ve spodní části zkoumané plochy byly objeveny také 2 objekty (zásobnice a zahlobená chata) datované na základě keramického materiálu do doby římské. Zdá se, že do stejného období můžeme zařadit 120 objektů – pálenisek, které vzhledem k absenci neorganických artefaktů nelze přesně datovat. Kromě sídlištních objektů bylo ve výše položené části výzkumu prozkoumáno 14 hrobových celků, které lze datovat do období neolitu – do kultury se šňůrovou keramikou (13 hrobů) a do kultury zvonovitých pohárů (1 hrob).

V dnešní době jsou archeologické nálezy z lokality laboratorně zpracovávány a konzervovány. Ze značné části objektů, a to jak z těch patřících věteřovské skupině, tak ze zatím nedatovaných „pecí“, byly vzaty vzorky na environmentální analýzy, které nám zřejmě přiblíží fungování pravěké osady a jejich obyvatel.

Arkadiusz Tajer

Resumé

Vrchoslavice (Bez. Prostějov), „Na dílech“. Ältere Bronzezeit. Rettungsgrabung. Gräberfeld, Siedlung.

VYSOKÉ POLE (okr. Zlín)

Kláštov. KLPP. Hradisko. Zjišťovací výzkum.

Nejvýše položené hradisko na Moravě (753 m n. v.) se nachází na temeni hory Kláštov, nejvyšším vrcholu horského pásma Vizovských vrchů (Západní Karpaty). Lokalita je situována na ZM 1 : 10 000 (list 25-32-25) od Z. s.č. 76 a 86 mm, od